

Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти в Тернопільському обласному комунальному територіальному відділенні МАН України

1. Загальні положення

Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти у Тернопільському обласному комунальному територіальному відділенні МАН України (далі – ТОКТВМАНУ) розроблено відповідно до вимог Законів України «Про освіту» (ст. 41), «Про позашкільну освіту». Система забезпечення якості освіти складається із забезпечення закладом якості освітньої діяльності та якості позашкільної освіти (система внутрішнього забезпечення якості освіти), здійснення контролю та керівництва закладом позашкільної освіти.

Внутрішня система забезпечення якості освіти в установі включає:

- стратегію та процедури забезпечення якості освіти;
- систему та механізми забезпечення академічної доброчесності;
- оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання знань і навиків з основ наукової діяльності здобувачів освіти;
- оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної діяльності педагогічних та науково-педагогічних працівників;
- оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності керівних працівників установи;
- оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання батьками слухачів надання освітніх послуг установою;
- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, в тому числі для самостійної роботи здобувачів освіти;
- забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління закладом освіти;
- сприяння у створенні інклюзивного освітнього середовища у базових навчальних закладів де працюють секції МАНУ;
- забезпечення прозорості та інформаційної відкритості установи;
- інші процедури та заходи, що визначаються спеціальними законами або документами установи.

2. Завдання внутрішньої системи забезпечення якості освіти:

- оновлення змісту освітньої діяльності у відповідності до вимог часу;
- контроль за якістю освітнього процесу;
- контроль за виконанням навчальних планів та навчальних програм, якістю знань, умінь і навичок слухачів, кількістю їх залучення до навчання та рівнем підготовки до інтелектуальних заходів;

- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного та освітньо-педагогічного середовища;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

3. Система внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та контроль за її виконанням

3.1. Стратегія та процедури забезпечення якості освіти

Стратегію та процедури забезпечення якості освіти організовує керівник закладу освіти, який проводить контроль за рівнем знань, умінь і навичок здобувачів освіти, оприлюднює критерії, правила і процедури оцінювання здобувачів освіти, забезпечує необхідні ресурси для організації освітнього процесу та наявність інформаційних систем для ефективного управління закладом, розробляє й оприлюднює критерії, правила і процедури діяльності педагогічних працівників. Забезпечення якості освіти ґрунтується на принципах:

- принцип процесного підходу, що розглядає діяльність закладу як сукупність освітніх процесів, які спрямовані на реалізацію визначених закладом стратегічних цілей, при цьому управління якістю освітніх послуг реалізується через функції планування, організації, мотивації та контролю;

- принцип цілісності, який вимагає єдності впливів освітньої діяльності, їх

 - підпорядкованості, визначеній меті якості освітнього процесу;

- принцип безперервності;

- принцип розвитку, що виходить з необхідності вдосконалення якості освітнього процесу відповідно до зміни внутрішнього та зовнішнього середовища, аналізу даних та інформації про результативність освітньої діяльності;

- принцип партнерства, що враховує взаємозалежність та взаємну зацікавленість суб'єктів освітнього процесу, відповідно до їх поточних та майбутніх потреб у досягненні високої якості освітнього процесу.

Внутрішня система забезпечення якості в закладі включає:

- стратегію та процедури забезпечення якості освіти;

- планування освітнього процесу;

- оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання рівня знань здобувачів освіти;

- оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників;

- оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності керівних працівників Тернопільського обласного відділення МАН України;

- систему та механізми забезпечення академічної доброчесності.

Метою функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти в Тернопільському обласному відділенні МАН України є:

- гарантування якості освіти;

- постійне та послідовне підвищення якості освіти;

- допомога суб'єктам освітньої діяльності у підвищенні якості освіти.

Завданнями внутрішньої системи забезпечення якості освіти обласного відділення МАН України є:

- оновлення нормативно-методичної бази забезпечення якості освіти та освітньої діяльності;
- постійний моніторинг змісту освіти;
- спостереження за реалізацією освітнього процесу;
- моніторинг технологій навчання;
- моніторинг ресурсного потенціалу;
- моніторинг управління ресурсами та процесами;
- спостереження за станом соціально-психологічного середовища обласного відділення МАН України;
- контроль стану прозорості освітньої діяльності та оприлюднення інформації щодо її результатів;
- розроблення рекомендацій щодо покращення якості освітньої діяльності та якості освіти, участь у стратегічному плануванні тощо;
- експертна оцінка ефективності результатів діяльності педагогічних працівників;
- вивчення результатів педагогічної діяльності, виявлення позитивних і негативних тенденцій в організації освітнього процесу та розробка на цій основі пропозицій з поширення передового педагогічного досвіду й усунення негативних тенденцій;
- збір інформації, її обробка й накопичення для підготовки проектів рішень педрад, нарад при директору;
- аналіз результатів реалізації наказів і рішень колегіальних органів управління у Тернопільському обласному відділенні МАН України;
- надання методичної допомоги педагогічним працівникам у процесі контролю.

Основними функціями внутрішньої системи забезпечення якості освіти є:

- інформаційно-аналітична;
- контроль-діагностична;
- корективно-регулятивна;
- стимулююча.

Об'єктами внутрішньої системи забезпечення якості освіти є:

- освітній процес (заняття в секціях);
- результати виховної діяльності;
- методична робота;
- робота з батьками.

Суб'єктами внутрішньої системи забезпечення якості освіти є:

- члени адміністрації: директор Тернопільського обласного відділення МАН України;
- особи, що мають відповідні повноваження згідно з посадовими інструкціями і/або функціональними обов'язками;
- викладачі секцій, наукові керівники дослідницьких проектів.

Система внутрішнього забезпечення якості освіти передбачає контроль

за:

- виконанням Законів «Про освіту» та «Про позашкільну освіту», інших нормативних актів з питань позашкільної освіти;
- використанням методичного забезпечення в освітньому процесі;
- реалізацією затверджених освітніх програм і навчальних планів,
- реалізацією права слухачів на одержання якісної освіти;
- веденням документації секцій (календарно-тематичне планування, журнали обліку навчальних занять, плани занять викладачів секцій);
- організацією творчих об'єднань учнів-членів МАН України;
- профілактикою булінгу серед вихованців;
- попередженням дитячого травматизму;
- дотриманням статуту, правил внутрішнього трудового розпорядку й інших локальних актів Тернопільського обласного відділення МАН України;
- охороною життя та здоров'я учасників освітнього процесу;
- виконанням прийнятих колективних рішень, нормативних актів;
- станом методичної роботи;
- раціональним використанням наочного приладдя,
- іншими питаннями в рамках компетенції адміністрації Тернопільського обласного відділення МАН України.

Методи контролю за діяльністю керівників секцій:

- анкетування;
- тестування;
- соціальне опитування;
- аналіз та узагальнення даних моніторингу;
- спостереження;
- вивчення документації;
- відвідування і аналіз занять;
- бесіда про діяльність вихованців;
- результати освітньої діяльності слухачів.

Методи контролю за результатами освітньої діяльності:

- спостереження;
- усне опитування;
- письмове опитування;
- комбінована перевірка;
- бесіда, анкетування, тестування;
- перевірка документації.

Види внутрішньої системи забезпечення якості освіти (за змістом):

- тематична (глибоке вивчення певного конкретного питання у практиці роботи керівника гуртка);
- комплексна (усебічне вивчення діяльності педагогічного колективу, групи або керівника секції).

Форми внутрішньої системи забезпечення якості освіти:

- персональна (має місце як при тематичному, так і при комплексному виді контролю);

- узагальнююча (фронтальна);

Організація перевірки стану кожного з питань змісту внутрішньої системи забезпечення якості освіти складається з таких етапів:

- визначення мети контролю;
- об'єктів контролю;
- складання плану контролю;
- інструктаж учасників;
- вибір форм і методів контролю;
- констатація фактичного стану справ;
- об'єктивна оцінка цього стану;
- висновки, що впливають з оцінки;
- рекомендації або пропозиції з удосконалення освітнього процесу або усунення недоліків;
- визначення строків для ліквідації недоліків або повторний контроль.

Директор Тернопільського обласного відділення МАН України координує роботу внутрішньої системи забезпечення якості освіти. Як експерти до участі в контролі можуть залучатися сторонні компетентні організації й окремі фахівці.

Підстави для проведення контролю:

- атестація педагогічних працівників;
- плановість контролю;
- перевірка стану справ для підготовки управлінських рішень.

Результати контролю оформлюються у вигляді аналітичної довідки чи наказу, в яких указується:

- мета контролю;
- терміни;
- склад комісії;
- яка робота проведена у процесі контролю (відвідані заняття, переглянута документація секції);
- констатація фактів, що виявлені;
- висновки;
- рекомендації або пропозиції;
- підсумки контролю (засідання методичних об'єднань, нарада при директору, нарада при заступнику директора, індивідуально тощо).

Викладач секції, який підлягає контролю, має право:

- знати терміни контролю та критерії оцінки його діяльності;
- знати мету, зміст, види, форми та методи контролю,
- вчасно знайомитися з висновками та рекомендаціями адміністрації.

За підсумками контролю з метою забезпечення якості освіти у залежності від його форми, цілей і задач, а також з урахуванням реального стану справ:

- проводяться засідання педагогічної ради або наради при директору;
- результати перевірок можуть враховуватись при проведенні атестації педагогічних працівників.

Директор Тернопільського обласного відділення МАН України за результатами контролю з метою забезпечення якості освіти приймає рішення:

- про видання відповідного наказу;
- про обговорення підсумкових матеріалів контролю на засіданні педагогічної ради Тернопільського обласного відділення МАН України та нарадах при директору;
- про проведення повторного контролю із залученням певних експертів;
- про представлення до дисциплінарної відповідальності працівників;
- про заохочення працівників;
- інші рішення в межах своєї компетенції.

Періодичність та види контролю визначаються адміністрацією Тернопільського обласного відділення МАН України на навчальний рік (відповідно до річного плану роботи Тернопільського обласного відділення МАН України) при необхідності отримання об'єктивної інформації про реальний стан справ та результати діяльності працівників і доводяться до відома колективу.

3.2. Планування освітнього процесу в закладі.

Метою планомірної роботи Тернопільського обласного комунального територіального відділення МАН України є поглиблення науково-практичних знань із галузевих наук у секціях і наукових товариствах, подальше зміцнення наукових зв'язків між шкільною молоддю і науковими установами.

Мала академія здійснює свою освітню і наукову діяльність в позаурочний та позашкільний час і об'єднує її на принципах добровільності та доступності учнів закладів загальної середньої освіти, ліцеїв, гімназій, інших типів освітніх і наукових закладів. Основними завданнями обласного відділення Малої академії наук України є:

- пошук, розвиток та підтримка здібних, обдарованих і талановитих учнів;
- виховання свідомого громадянина України;
- створення умов для творчого, інтелектуального, духовного самовдосконалення учнів та його стимулювання;
- формування в учнів умінь та навичок культури наукового дослідження;
- розвиток соціально-адаптованої особистості, її громадянського досвіду;
- пропаганда наукових досліджень учнів та захист їх авторських прав і інтересів;
- задоволення потреб учнів у професійному самовизначенні та творчій самореалізації. Головні принципи освітнього процесу:
 - гуманізація, що визначає пріоритети завдань творчої самореалізації особистості, її виховання, створення умов для вияву обдарованості і талантів здобувачів освіти, формування гуманної особистості;
 - єдність загальнолюдських і національних цінностей, що забезпечує у змісті освітнього процесу органічний зв'язок і духовну єдність української національної культури з культурою народів світу; визначає

позашкільну освіту як важливий засіб національного розвитку й гармонізації національних і міжнаціональних відносин в Україні;

- демократизація, що передбачає автономію закладу позашкільної освіти та форми власності у вирішенні основних питань змісту діяльності, розвитку різноманітних форм співробітництва та партнерства всіх учасників освітнього процесу;

- науковість і системність, що полягає в забезпеченні оптимальних умов для інтегруючої функції освітніх процесів в умовах досягнення основної мети позашкільної освіти;

- безперервність, наступність та інтеграція, що забезпечує єдність всіх ланок освіти, об'єднання зусиль Тернопільського обласного відділення МАН України з іншими закладами та організаціями;

- цілісність і наступність позашкільної освіти, спрямованої на поглиблення та конкретизацію освітнього процесу; набуття освіти упродовж всього життя, за умови наступності та концентричності;

- багатокладність і варіативність, що передбачає можливість широкого вибору змісту, форми і засобів позашкільної освіти, альтернативність у задоволенні духовних запитів здобувачів освіти, їх пізнавальних та інтелектуальних можливостей та інтересів, запровадження поліваріантності навчальних програм, поглиблення і розширення їх практичної сприятливості, референції та індивідуалізованого освітнього процесу;

- добровільність і доступність, що передбачає право вибору та доступності в забезпеченні потреб абсолютності у творчій самореалізації, духовному самовдосконаленні, здобутті додаткових знань, умінь та навичок, підготовки до активної професійної та громадської діяльності;

- самостійність і активність особистості, що полягає у забезпеченні психолого-педагогічної атмосфери, яка сприяє виявленню, розвитку і реалізації здобувачами освіти пізнавальної самостійності, творчої активності, прояву обдарованості і таланту;

- практична спрямованість, що передбачає набуття здобувачами освіти певних умінь і навичок, орієнтацію на трудову діяльність у ринкових умовах, їх розширення та розвиток, а також впровадження в життя за умов інтеграції з наукою і виробництвом.

Зміст освітнього процесу ґрунтується на засадах особистісного замовлення дітей і їх батьків. Ці замовлення постійно розвиваються, варіюються, в чому і простежується безперервна динамічність позашкільної освіти у Тернопільському обласному відділенні МАН України, її нестандартність та варіативність.

Освітній процес у Тернопільському обласному відділенні МАН України здійснюється за дослідницько-експериментальним напрямом.

3.3. Моніторинг якості освіти

Моніторинг якості освіти може бути внутрішній та зовнішній.

Внутрішній моніторинг якості освіти проводиться адміністрацією Тернопільського обласного відділення МАН України.

Завдання моніторингу:

- здійснення систематичного контролю за освітнім процесом у філіях та сільських відділеннях Тернопільського обласного відділення МАН України;
- створення власної системи неперервного і тривалого спостереження, оцінювання стану освітнього процесу;
- аналіз чинників впливу на результативність успішності, підтримка високої мотивації навчання в секціях;
- створення оптимальних соціально-психологічних умов для саморозвитку та самореалізації здобувачів освіти і педагогів;
- прогнозування на підставі об'єктивних даних динаміки й тенденцій розвитку освітнього процесу в обласному відділенні МАН України.

Предметом моніторингу є якість освітнього процесу в Тернопільському обласному відділенні МАН України.

Об'єктом моніторингу є система організації освітнього процесу в Тернопільському обласному відділенні МАН України, що включає кілька рівнів:

- здобувач освіти (слухач секції);
- викладач секції;
- батьки і громадськість та ін.

Суб'єктами моніторингу виступають:

- моніторингова група;
- адміністрація закладу;

Форми та методи моніторингу.

Основними формами моніторингу є:

- самооцінювання власної діяльності педагогами, здобувачами освіти, адміністрацією;
- внутрішня оцінка діяльності адміністрацією, викладачами закладу (участь у заходах на рівні закладу, регіональному, всеукраїнському, міжнародному рівні);
- об'єктивність (створення рівних умов для всіх учасників освітнього процесу);
- систематичність (згідно алгоритму дій, етапів та в певній послідовності);
- відповідність завдань змісту досліджуваного матеріалу, чіткість оцінювання, шляхи перевірки результатів;
- надійність (повторний контроль іншими суб'єктами);
- гуманізм (в умовах довіри, поваги до особистості).

Очікувані результати:

- отримання результатів стану освітнього процесу в закладі освіти;
- покращення функцій управління освітнім процесом, накопичення даних для прийняття управлінських та практичних рішень.

Підсумки моніторингу:

- підсумки моніторингу узагальнюються у схемах, діаграмах, висвітлюються в аналітично-інформаційних матеріалах;

- дані моніторингу можуть використовуватись для обговорення на нарадах при директору, педагогічних радах;
- за результатами моніторингу розробляються рекомендації, приймаються управлінські рішення щодо планування та корекції роботи.

3.4. Показники, правила і процедури оцінювання здобувачів освіти

Компетентнісна освіта зорієнтована на практичні результати, досвід особистої діяльності, вироблення ставлень, що зумовлює принципові зміни в організації навчання, яке стає спрямованим на розвиток конкретних цінностей і життєво-необхідних знань і умінь вихованців.

Результати освітньої діяльності вихованців на всіх етапах освітнього процесу не можуть обмежуватися знаннями, уміннями, навичками. Метою навчання мають бути сформовані компетентності, як загальна здатність, що базується на знаннях, досвіді та цінностях особистості.

Результатом навчання вихованців є сформованість у них пізнавальної, практичної, творчої і соціальної компетентностей.

Пізнавальні компетентності передбачають оволодіння поняттями та знаннями з різних галузей знань; основ характеристики явищ і процесів суспільного життя; набуття знань морально-психологічних якостей, способів організації змістовного дозвілля, національно-патріотичного виховання.

Практичні компетентності передбачають формування різноманітних техніко-технологічних вмінь і навичок, здатності реалізовувати і захищати свої права, орієнтуватися у соціальних відносинах, встановлювати зв'язки між подіями і явищами, формулювати, висловлювати та доводити власну думку, позицію.

Творчі компетентності передбачають набуття досвіду власної творчої діяльності з різних галузей знань, розв'язання творчих завдань, здатності проявляти творчу ініціативу; розвиток дослідницьких здібностей, системного, просторового і логічного мислення, уяви, фантазії; потреби у творчій самореалізації та духовному вдосконаленні.

Соціальні компетентності орієнтовані на досягнення високого рівня освіченості і вихованості; емоційний, фізичний та інтелектуальний розвиток; формування позитивних особистісних якостей (самостійність, наполегливість, працелюбство та ін.), ціннісного ставлення до себе та інших, вміння працювати в колективі; розвиток здатності до професійного самовизначення, творчого становлення; формування громадянської поведінки, патріотизму, любові до України.

Основними функціями оцінювання навчальних досягнень слухачів є:

- контролююча – визначається рівень досягнень слухачів, рівень засвоєння нових знань;
- навчальна – організація підсумкової роботи, сприяє повторенню, поглибленню знань, їх систематизації, вдосконаленню вмінь і навичок;
- діагностуюча і коригуюча – з'ясування труднощів, які виникають у слухачів під час навчання, виявлення прогалин у знаннях учнів та внесення педагогом певних коректив;

- стимулюючо-мотиваційна – підсумкова робота розвиває відповідальність у слухачів, спонукає їх до змагань, формує позитивний мотив до творчості;

- виховна – формує у слухачів вміння відповідально і зосереджено працювати, застосовувати прийоми контролю і самоконтролю, сприяє розвитку активності та системності у відвідуванні занять, консультацій, тренінгів.

Оцінювання знань, умінь і навичок вихованців базується на рівневій технології оцінювання. В основу оцінювання навчальних досягнень такої технології покладено орієнтири чотирьох рівнів: П, С, Д, В (початковий, середній, достатній і високий)

Рівень – сходинка, на якій у той чи інший момент перебуває вихованець, визначається за такими показниками:

- початковий (репродуктивний) – відповідь слухача характеризується початковими уявленнями про зміст програми, слухач виконує незначну частину практичних завдань та розумових операцій відповідно до набутих знань;

- середній – слухач знає основний навчальний матеріал, може виконувати завдання за зразком, володіє елементарними технологічними і розумовими навичками;

- достатній – учень знає суттєві ознаки понять, явищ змісту програми; вміє пояснювати основні закономірності взаємозв'язку між розділами та темами; самостійно застосовує знання; здатний до розумових операцій, самоаналізу своїх дій та вмінь; вміє робити висновки і виправляти допущені помилки. Відповідь вихованців повна, правильна, логічна, обґрунтована, але інколи бракує власних суджень. Вихованець здатний самостійно застосовувати знання не лише у знайомих, а й у змінених ситуаціях;

- високий рівень – знання вихованця є глибокими, міцними, узагальненими, системними, вихованець уміє застосовувати їх для виконання творчих завдань. Він вміло і самостійно оцінює різноманітні ситуації, явища, факти. Відстоює свою власну позицію, виступає на заняттях в ролі помічника педагога чи майстра.

Рівневі показники оцінювання знань вихованців, є основним показником ефективності роботи вихованців.

Участь вихованців у заходах, відповідно свого напряму секцій та їх досягнення – це другий показник роботи слухачів.

Результати навчання учнів-членів обласного відділення МАНУ, слухачів секцій визначені прогнозованим результатом, передбаченим програмними вимогами.

3.5. Критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної діяльності

педагогічних працівників

Процедура оцінювання педагогічної діяльності педагогічного працівника включає в себе атестацію.

Атестація педагогічних працівників – це система заходів, спрямованих на всебічне та комплексне оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників.

Атестація педагогічних працівників може бути черговою або позачерговою. Педагогічний працівник проходить чергову атестацію не менше одного разу на п'ять років, крім випадків, передбачених законодавством. За результатами атестації визначається відповідність педагогічного працівника займаній посаді, присвоюються кваліфікаційні категорії, педагогічні звання та тарифні розряди оплати праці.

Положення про атестацію педагогічних працівників затверджує центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки.

Один із принципів організації атестації – здійснення комплексної оцінки діяльності педагогічного працівника, яка передбачає забезпечення всебічного розгляду матеріалів з досвіду роботи, вивчення необхідної документації, порівняльний аналіз результатів діяльності впродовж усього періоду від попередньої атестації. Необхідною умовою об'єктивної атестації є всебічний аналіз освітнього процесу у закладі, вивчення думки батьків, здобувачів освіти та колег педагога, який атестується тощо.

Підстави визначення рівня результативності діяльності педагога наведено в таблиці «Критерії оцінювання роботи педагогів позашкільного закладу».

Критерії підготовленості педагогів позашкільного закладу

I - високий рівень	II - середній рівень	III - низький рівень
Педагог застосовує знання на практиці, володіє методами аналізу й синтезу, психодіагностики: вміє оцінювати свою діяльність у контексті інноваційної позашкільної педагогіки. Творчо використовує наукові й практичні досягнення.	Педагог інколи має труднощі у застосуванні знань на практиці, частково володіє методами аналізу й синтезу, психодіагностики, не завжди здатний оцінити свою діяльність з точки зору інноваційної позашкільної педагогіки. Не завжди вміє творчо використовувати наукові	Педагог не вміє оцінювати свою педагогічну діяльність. На низькому рівні володіє методами аналізу й синтезу, психодіагностики, не використовує в своїй роботі наукові та практичні досягнення. Не може застосовувати свої знання в практичній діяльності.

	й практичні досягнення.	
Педагог обізнаний із державними нормативними документами в галузі позашкільної освіти, виховання, оволодів методикою проведення занять. Розуміє значення досягнень інноваційної вітчизняної і світової наукової та народної педагогіки, передового педагогічного досвіду.	Педагог обізнаний із державними нормативними документами в галузі позашкільної освіти і виховання, оволодів методикою виконання, але інколи має складнощі у визначенні їх головних завдань. Знає досягнення інноваційної педагогіки, передовий педагогічний досвід, але не завжди може застосовувати їх у своїй діяльності.	Педагог недостатньо обізнаний із державними нормативними документами в галузі позашкільної освіти й виховання, погано орієнтується в питаннях інноваційної педагогіки, не до кінця досягнув її методологічну основу. Недостатньо знає досягнення вітчизняної і світової педагогіки, передовий досвід, не може виробити інноваційного стилю діяльності.
У педагога сформовані вміння й навички педагогічної діяльності, вироблений інноваційний стиль роботи, він здатний використовувати досягнення вітчизняної педагогіки, запроваджувати	У педагога в основному сформовані вміння і навички педагогічної діяльності, але інноваційний стиль роботи не вироблений. Він має труднощі у використанні досягнень вітчизняної і світової педагогіки,	У педагога недостатньо сформовані вміння й навички педагогічної діяльності. Він не може виробити інноваційний стиль діяльності, не вміє використовувати досягнення вітчизняної та світової педагогіки, не може запроваджувати

диференційно-діагностичну систему навчання.	запровадженні диференційно-діагностичної системи навчання.	диференційно-діагностичну систему навчання.
---	--	---

Ефективність роботи викладача секції визначається рівневими показниками оцінювання знань слухачів, а також участю вихованців у заходах, відповідно свого напрямку секції та їх досягнення у змаганнях, конкурсах, виставках тощо.

3.6. Критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності

адміністрації закладу освіти

Управлінська діяльність позашкільним закладом освіти на сучасному етапі передбачає вирішення низки концептуальних положень, а саме:

- створення умов для переходу від адміністративного стилю управління до громадсько-державного;
 - раціональний розподіл роботи між працівниками закладу з урахуванням їх кваліфікації, досвіду та ділових якостей;
 - забезпечення оптимальної організації освітнього процесу, який би надавав належний рівень освіченості і вихованості слухачів та підготовку їх до життя в сучасних умовах;
 - визначення найбільш ефективних для керівництва шляхів і форм реалізації стратегічних завдань, які б повною мірою відповідали особливостям роботи закладу та діловим якостям адміністрації, раціональне використання часу всіма працівниками закладу;
 - правильне і найбільш ефективне використання навчально-матеріальної бази та створення сприятливих умов для її поповнення в сучасних умовах;
 - забезпечення високого рівня працездатності всіх учасників освітнього процесу;
 - створення здорової творчої атмосфери в педагогічному колективі.
- Сучасні положення освітнього менеджменту вимагають від директора Тернопільського обласного відділення МАН України фахових компетенцій:
- прогнозувати позитивне майбутнє і забезпечувати розвиток освітнього закладу формувати дух позитивних змін;
 - забезпечувати відкрите керівництво;
 - вивчати інтереси і потреби шкільної молоді, щоб визначати нові цілі і завдання;
 - організовувати роботу колективу на досягнення поставлених цілей;
 - працювати над залученням додаткових ресурсів для якісного досягнення цілей;
 - постійно вчитися і стимулювати до цього членів педагогічного колективу.

Установити ефективність освітнього процесу, якість створених умов для його проведення, вплив директора на продуктивність роботи Тернопільського обласного відділення МАН України неможливо без належної оцінки результатів його діяльності.

Однією з форм контролю діяльності педагогічних працівників, до яких належать і адміністрація закладу освіти, є атестація. Метою даного процесу контролю за діяльністю закладу є:

- найбільш раціональне використання спеціалістами посадових обов'язків, підвищення ефективності їх праці та відповідальності;
- сприяння подальшому покращенню підбору і вихованню кадрів, підвищення їх ділової кваліфікації;
- забезпечення матеріальної і моральної зацікавленості працівників;
- визначення відповідності займаній посаді;
- стимулювання їх професійного та посадового зростання.

Оцінювання управлінської діяльності складається з чотирьох етапів:

I. Підготовчого.

II. Основного.

III. Підсумково-корекційного.

IV. Регулятивно-корекційного.

На підготовчому етапі відповідальною особою проводиться відбір, систематизація та аналіз матеріалів, що характеризує динаміку розвитку навчального закладу, рівень управлінської діяльності його керівників. Із цією метою вивчаються:

- матеріали попередньої експертизи управління освітнім процесом та тематичного вивчення окремих питань, що стосуються організації діяльності закладу;
- відповідність роботи закладу особливим умовам здійснення освітньої діяльності;
- результативність роботи закладу освіти щодо розвитку творчих здібностей вихованців;
- робота педагогічного колективу щодо розробки та впровадження авторських програм, навчальних посібників, кращого досвіду роботи.

Аналізуються статистичні дані:

- результати освітньої діяльності вихованців на кінець навчального року;
- випадки дитячого травматизму, що сталися під час освітнього процесу;
- плинність керівних та педагогічних кадрів;
- наявність конфліктних ситуацій у колективі, скарг на роботу закладу.

Другий, основний, етап комплексно-цільової програми має такі розділи: діагностичний, аналітично-регулятивний, контрольньо-діагностичний, мотиваційно-діагностичний, контрольньо-регулятивний, аналітичний.

Мета діагностичного дослідження – самоаналіз та самооцінка управлінської діяльності керівником закладу.

Аналітично-регулятивний має за мету внесення коректив в управлінську діяльність керівників за результатами самоекспертизи.

Контрольно-аналітичний передбачає отримання інформації про соціально-психологічний клімат у закладі освіти та рівень організації науково-дослідницької діяльності.

Мотиваційно-діагностичний дозволяє висунути пропозиції щодо визначення об'єктів та підходів для проведення експертизи. Експертною групою та керівником навчального закладу укладається робоча програма експертизи управління освітнім процесом. Складається вона з трьох блоків: інваріантного, варіативного та замовленого.

До інваріантного блоку входять питання, що дозволяють визначити рівень управлінської діяльності, наявність свідомого цілеспрямованого регулювання складних процесів та організаційних відносин у закладі освіти.

Перелік питань варіативного блоку визначається з урахуванням підсумкових матеріалів комплексних соціально-психологічних досліджень та результатів моніторингових процесів.

Питання третього блоку складаються на основі замовлення керівника закладу освіти про надання методичної допомоги в організації управлінської діяльності та освітнього процесу.

Контрольно-регулятивне вивчення визначає відповідність діяльності керівника закладу нормативним аспектам управління, проблеми і резерви розвитку закладу, напрямки надання методичної допомоги. Його структура:

- проведення експертизи управління освітнім процесом безпосередньо у закладі;
- індивідуальна контрольно-регулятивна робота з питань управління;
- надання методичної допомоги за заявкою керівника закладу.

Аналітичний розділ має на меті висловити загальну оцінку управлінської діяльності, підготувати висновки та пропозиції.

Третій, підсумково-корекційний етап поділяється на підсумковий та корекційний. Підсумковий містить глибокий аналіз предмета експертизи, формування банку даних за її результатами, планування розвитку закладу освіти.

Корекційний має на меті регулювання та корекцію управлінської діяльності, виявлення якісних змін предмета експертизи та прогнозування розвитку закладу.

Регулятивно-корекційний етап передбачає вдосконалення та коригування окремих напрямків та форм управління освітнім процесом.

Зокрема, експертами контролюються законодавчі, нормативні та правові аспекти діяльності закладу, забезпечення соціального захисту, охорони життя, здоров'я та прав учасників освітнього процесу.

Керівником закладу створюються необхідні умови для оптимальної діяльності учасників освітнього процесу, усуваються виявлені недоліки в роботі, здійснюється реалізація програм стратегічного розвитку закладу.

Вимоги до ділових та особистісних якостей керівника закладу освіти:

- цілеспрямованість та саморозвиток;
- компетентність;
- динамічність та самокритичність;

- управлінська етика;
- прогностичність та аналітичність;
- креативність, здатність до інноваційного пошуку.
- здатність приймати своєчасне рішення та брати на себе відповідальність за результат діяльності.

Ефективність управлінської діяльності керівника закладу включає стан реалізації його управлінських функцій, основних аспектів та видів діяльності, ступінь їх впливу на результативність освітнього процесу, а саме:

1. Саморозвиток та самовдосконалення керівника у сфері управлінської діяльності.
2. Стратегічне планування базується на положеннях концепції розвитку закладу, висновках аналізу та самоаналізу результатів діяльності.
3. Річне планування формується на стратегічних засадах розвитку закладу.
4. Здійснення аналізу й оцінки ефективності реалізації планів, проектів.
5. Забезпечення професійного розвитку педагогів, методичного супроводу проведення творчих масових заходів. молодих спеціалістів.
6. Поширення інформації про заклад, створення його позитивного іміджу.
7. Створення повноцінних умов функціонування закладу (безпечні та гігієнічні).
8. Застосування ІК-технологій у освітньому процесі.
9. Забезпечення якості освіти через взаємодію всіх учасників освітнього процесу.
10. Позитивна оцінка компетентності керівника з боку працівників.

3.6. Система та механізми забезпечення академічної доброчесності

Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Дотримання академічної доброчесності педагогічними працівниками передбачає:

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;
- об'єктивне оцінювання результатів навчання.

Дотримання академічної доброчесності слухачів передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Порушенням академічної доброчесності вважається:

- академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових

(творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;

- самоплагіат – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;

- фабрикація – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;

- фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;

- списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;

- обман – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;

- хабарництво – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;

- необ'єктивне оцінювання – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

За порушення академічної доброчесності наукові керівники та здобувачі освіти можуть притягуватися до академічної відповідальності.

Кожна особа, яка порушила правила академічної доброчесності, має такі права:

- ознайомлюватися з усіма матеріалами перевірки щодо встановлення факту порушення академічної доброчесності, подавати до них зауваження;

- особисто або через представника надавати усні та письмові пояснення чи відмовитися від надання будь-яких пояснень, брати участь у дослідженні доказів порушення академічної доброчесності;

- знати про дату, час і місце та бути присутньою під час розгляду питання про встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення її до академічної відповідальності.

3.7. Забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу

Одними з основних елементів забезпечення якості освітнього процесу є наявність відповідних ресурсів (кадрових, матеріально-технічних, навчально-методичних та інформаційних) та ефективність їх застосування.

Кадрове забезпечення освітнього процесу

Педагогічний склад Тернопільського обласного комунального територіального відділення МАН України відповідає державним вимогам. Процедура прийому на роботу педагогічних працівників регламентується нормами державного законодавства. Відбір здійснюється з урахуванням здатності претендентів до педагогічної роботи. Забезпечення ефективності педагогічної діяльності працівника передбачає створення умов для якісної навчальної, наукової, методичної та громадської роботи його діяльності.

Матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу

Освітній процес здійснюється у навчальних корпусах, лабораторіях закладів вищої освіти області, кабінетах закладів загальної середньої освіти та фахової передвищої освіти Тернопільської області тощо. З даними закладами підписані угоди про співпрацю. Матеріально-технічна база цих закладів пристосована для заняття зі слухачами секцій обласного відділення МАН України.

Науково-методичне забезпечення включає:

- ✓ навчальні програми;
- ✓ навчальні плани;
- ✓ навчальні програми;
- ✓ методичні рекомендації щодо написання науково-дослідницьких робіт;
- ✓ інструктивно-методичні матеріали до семінарських, практичних і лабораторних занять;
- ✓ підготовки слухачів до II та III етапів Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів МАН України;
- ✓ каталог тем науково-дослідницьких робіт учасників II етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту;
- ✓ перелік рекомендованої літератури для слухачів із питань самостійного опрацювання фахової літератури, написання науково-дослідницьких робіт.

Інформаційне забезпечення освітнього процесу в Тернопільському обласному відділенні МАН України здійснюється через офіційний веб-сайт, створена сторінка установи у Фейсбуці, де розміщується основна інформація про діяльність установи. Матеріально-технічне забезпечення відповідає ліцензійним та акредитаційним вимогам. Вироблення навичок самостійної роботи відбувається під час виконання індивідуальних завдань протягом усього навчального періоду (ділові та рольові ігри, ситуативні задачі,

семінарські заняття, круглі столи, участь у конференціях, впровадження інноваційних технологій тощо).

Відповідальні за впровадження та використання освітніх ресурсів є: директор Тернопільського обласного відділення МАН, методисти, викладачі секцій.

3.8. Інклюзивне освітнє середовище, універсальний дизайн та розумне пристосування

Особам з особливими освітніми потребами освіта надається нарівні з іншими особами, у тому числі шляхом створення належного фінансового, кадрового, матеріально-технічного забезпечення та забезпечення універсального дизайну та розумного пристосування, що враховує індивідуальні потреби таких осіб.

Особам з особливими освітніми потребами освіта надається нарівні з іншими особами. Практичне впровадження інклюзивного середовища базується на принципах універсального дизайну та розумного пристосування, а саме принципах:

- «Рівність та доступність використання»,
- «Гнучкість використання»,
- «Простота та інтуїтивність використання»,
- «Доступно викладена інформація»,
- «Терпимість до помилок»,
- «Малі фізичні зусилля»,
- «Наявність необхідного місця, простору».

3.9. Прозорість та інформаційна відкритість установи

Прозорість та інформаційна відкритість діяльності установи забезпечується відповідно до статті 30 Закону України “Про освіту”.

У Тернопільському обласному відділенні МАН України функціонує офіційний веб-сайт <https://man.te.ua> На даному сайті відкритий доступ до такої інформації та документів:

- статуту установи;
- структури та органів управління установою;
- кадрового складу установи;
- навчальних програми, що реалізуються в установі;
- річних звітів про діяльність установи;
- умов вступу на навчання до установи;
- умов доступності установи для навчання осіб з особливими освітніми потребами;
- переліку додаткових освітніх та інших послуг, їх вартість, порядок надання та оплати;
- правил поведінки слухачів в установі, на заняттях;
- іншу інформацію, що оприлюднюється за рішенням установи або на вимогу законодавства.
- кошториси і фінансові звіти про надходження та використання всіх отриманих коштів, інформацію про перелік товарів, робіт і послуг,

отриманих як благодійна допомога, із зазначенням їх вартості, а також про кошти, отримані з інших джерел, не заборонених законодавством.

3.10 Моніторинг якості освіти.

Моніторинг якості освіти – це система послідовних і систематичних заходів, що здійснюються з метою виявлення та відстеження тенденцій у розвитку якості освіти в країні, на окремих територіях, у закладах освіти (інших суб'єктах освітньої діяльності), встановлення відповідності фактичних результатів освітньої діяльності її заявленим цілям, а також оцінювання ступеня, напряму і причин відхилень від цілей.

Моніторинг якості освіти може бути внутрішній та зовнішній.

Внутрішній моніторинг якості освіти проводиться установою (іншими суб'єктами освітньої діяльності).

Завдання моніторингу:

- ✓ здійснення систематичного контролю за ходом освітнього процесу в установі,
- ✓ створення власної системи неперервного і тривалого спостереження, оцінювання стану освітнього процесу;
- ✓ аналіз чинників впливу на результативність успішності,
- ✓ створення оптимальних соціально-психологічних умов для саморозвитку та самореалізації гуртківців (слухачів) і педагогів,
- ✓ прогнозування на підставі об'єктивних даних динаміки й тенденцій розвитку освітнього процесу в установі.

Предметом моніторингу є якість освітнього процесу в установі.

Об'єктом моніторингу є система організації освітнього процесу в установі, що включає кілька рівнів:

- слухач;
- керівник секції;
- методист, завідувач відділом;
- батьки і громадськість та ін.

Суб'єктами моніторингу виступають:

- моніторингова група;
- адміністрація установи;
- органи управління освітою.

Основними формами моніторингу є:

- самооцінювання власної діяльності педагогами, слухачами, адміністрацією;
- внутрішня оцінка діяльності адміністрацією, керівниками методичної служби (проведення контрольних робіт, участь у конференціях, конкурсах, заходах, відвідування занять тощо);
- зовнішнє оцінювання діяльності органами управління освітою.

Критерії моніторингу:

- об'єктивність (створення рівних умов для всіх учасників освітнього процесу);
- систематичність (згідно алгоритму дій, етапів та в певній послідовності);
- відповідність завдань змісту досліджуваного матеріалу,

- чіткість оцінювання, шляхи перевірки результатів;
- надійність (повторний контроль іншими суб'єктами);
- гуманізм (в умовах довіри, поваги до особистості).

Очікувані результати: отримання результатів стану освітнього процесу в установі, покращення функцій управління освітнім процесом, накопичення даних для прийняття управлінських рішень.

Підсумки моніторингу узагальнюються у схемах, діаграмах, висвітлюються в аналітично-інформаційних матеріалах; дані моніторингу використовуються для обговорення на засіданнях методичних та педагогічних рад, нарадах при директорові; за результатами моніторингу розробляються рекомендації, приймаються управлінські рішення щодо планування та корекції роботи.

Перелік питань для здійснення системного, якісного моніторингу та внутрішнього контролю освітніх послуг установи затверджується наказом Тернопільського обласного комунального територіального відділення МАН України